Núm. 622

Any XIII Barcelona 2 de Agost de 1900

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Martelli, tiple lleu
artista de cor, hermo
que en la *Mussete* fa
obté ovacións de pri

Xinerias

Ara que tothom parla dels xinos, parlemne nosaltres.

Los xinos abundan com formigas. Bastará dir que n' hi ha mes de quatrecents millons.

A la Xina hi ha la plana mes gran del mon, puig tè 1200 kilómetros de llargada, per 400 d' amplada.

De ciutats tampoch n' están malament los xinos, ja que 'n tenen mes de 1500.

Pekin, la capital, conté 2 millons y pico d' habitants.

Lo palau del emperador té 4 kilómetros de circunferencia.

A Xina las personas grassas son molt apreciadas, perque hi ha allí la creencia de que com mes grassa es la persona, mes talent tè.

Al celeste imperi los *llarchs d' unglas* gosan de molt prestigi, y aixís es que molts xinos portan á la má esquerra, uns unglots de respectable llargada. Una má tan ben provehida, té tot l' aspecte d' uns arpiots.

Las xinas que no tenen lo peuhet de pinyó, no tenen *salida*. Per xó, desde petitas los hi posan los peus en prempsa, estrenyentloshi ab unas cintas, y separantloshi als 5 ó 6 anys un os del peu, operació que resulta una mica bárbara.

Los xinos no tenen gayre feyna en despullarse per anar al llit, puig dormen ab la mateixa roba que portan durant lo dia.

Las donas xinas, joves y vellas, son molt coquetas y s' omplan lo cos de *potingas*. Tenen cosmétichs especials, pera las cellas, lo nas, las orellas, los llabis, etc., etc.

A la Xina no hi ha presons ni presiris; pero en cambi s' aplican cástichs corporals terribles.

En cap lloch de la terra, abundan tant com allí los *arrossayres*. La Xina es una inmensa *Colla del Arrós*; no 's concebeix un xino sense arrós, com no 's comprén un italiá sense macarrons.

No obstant, los pobres tot ho troban bò, y sense cap classe d' escrúpol, menjan cuchs, ratas y bestias ofegadas.

Las forquillas no las coneixen, y per menjar se valen d' uns palillos de fusta ó de marfil.

Per lo que respecta á beure y fumar, no 's quedan enrera; passant la major part del día bebent ayguardent y fumant opi.

L' apendre de llegir y escriure resulta pe 'ls xinos un entreteniment un poch pesat, puig en la seva escriptura hi ha mes de 2000 signos.

Los xinos se casan molt joves concertant los pares las condicións del casament.

Lo dia de la boda 's coloca á la nuvia en una llitera molt adornada y tancada ab clau, sent així portada en mitj d' una numerosa comitiva; son parent mes próxim té la clau de la llitera y al arrivar á son destí la entrega al nuvi.

En quant á debers matrimonials, los xinos son de la mánega ample, poguent l' Emperador y 'ls grans del Estat tenir, segons la lley, concubinas.

Los demés xinos tenen d' ensalivar, escepció feta de quan las sevas respectivas esposas han arrivat als 40 anys sense tenir fills, en quin cas poden aumentar la familia ab las concubinas que consideran necesarias.

Desde la edat de 10 anys los homes viuhen absolutament separats de sas germanas.

Los pares poden vendre á sos fills per pobresa ó per capritxo.

L' Emperador se titula *Fill del Cel*, y quan ell passa pe l carrer tè d' agenollarse tot bitxo vivent.

A Xina no 's coneixen los advocats, lo qual es una gran ventatja pera que arrivin á entendres los xinos que tenen alguna diferencia.

Als malalts se 'ls tracta com si fossin un pá de pessich, puig se 'ls receptan los pessichs hasta que la pell se cubreix d' unas tacas blavas y negras. Creuhen que d' aquet modo fugen los mals esperits del cos del malalt.

La muller repudiada es condempnada á portar lo cap afeytat.

Aixís com nosaltres tenim un sol cel, y gracias, los xinos en tenen 28, y creuhen que las ánimas fan cap á un cel ó altre segons los seus mérits.

Desde molt antich creman los xinos los cadávres dels alts personatjes y donan sepultura als demés, cuydant de deixarlos en la tomba varios aliments, per si 'l mort té ganas de menjar una caixalada.

Aqueixas son las principals costums xinas, las quals van modificantse cada día, gracias á las modernas comunicacións.

¡¡Ojo!! Senyors Anunciants

Ab la fals, segant cibada,
un pagés de la Geltrú,
va desgraciarse la cara
y 's va fé un ull d'... *vellut*.
Va baixar á Vilafranca
y á casa en Pau Moraduix
va llegi un rètol que deya,
ab lletras grosas com ruchs:
¡¡¡*Ojo*!!! ¡ *Gran liquidacion*!!
—Aquí hi trobaré lo que vull,
(va dirse) y á la botiga
entrá l' home resolut.
Un *salta taulells* al veurel,
sens deixar ni dir «Jesús»
va comensá á anomenarli
los géneros de cos úm.
—Qué vol; una barretina
ó un pantalón de vellu ?
mocadors de fil ó seda?
mitjons, mitjas, peuchs?...
—Calli, calli; ab tants articles
no m' ha dit el que jo vull.
—Potser vol un trajo á mida.
Home, no hi 'via caygut.
—Tampoch me falta cap trajo.
¿Que no es prou bó 'l que ara duch?
—Que sab un hom,
—¡Voto á márfegas!
—Donchs, que vol?
—Vull comprà un ull
de vidre; 'l bó que tenia
me 'l vaig fer mal bè pel Juny,
—No 'n venèm d' aquest article.
—Que diu que nó? ¡Ay, jo 't refúm
Dotzens no posin may mes ¡*Oco*!
si per cas no venen ulls.

FÉLIX CANA.

CHINA

Interessant llibret d' actualitat contenint gran copia de *Datos geográfichs, polítichs, etc.* del Imperi Central Assiátich, una relació detallada de la insurrecció dels *boxers* y *matansas dels cristians* seguit de un *estudi del famós problema xino-europeu.*

Consta de 16 planas ab numerosas ilustracións de *personatjes, tipos xinos y extrangers, defensa desesperada de la Legació Inglesa, combats*, etc. etc. y un MAPA COMPLERT del teatro de la guerra, l' únich públicat recentment á Espanya,

PREU 15 CÉNTIMS

NOTA: Essent limitat lo tiratje del follet **CHINA** encarreguém als venedors y corresponsals, que no s' adormin en los pedidos, pués no n' hi haurá per qui 'n voldrá.

Dirigirse pe 'ls pedidos á

RAMÓN ESTANY - S. Ramón, 6 - BARCELONA

CHINA sortirá próximament

DEVANT D' UN CADAVRE

Per tú tot s' ha acabat: d' eix mon la escoria,
las miserias y enganys deixas per sempre,
pagant lo fer tribut que la Natura
de tots los ser nascuts ¡crude ! reclama
¿Qué has fet, en aquest mon, durant la vida?. ,
¿Has gosat un instant di xa completa?...
Nó; puig aquí la dixa no te estada,
que sols eterns dolors sempre 'ns envoltan.
Contemplant lo teu cos f et com lo márbre,
s' agita en mon cervell fréd ega idea:
¿perqué 'n tant breu intant se desmorona
una obra colosal que. per alsarla,
han sigut menes er tants anys y penas? ...
¿Aixó es obra de Deu, com s' assegura,
y feta ab perfecció? .. Lo qu' es jo ho dupto,
puig veig que 's suficient, per destruirla,
que 'n un moment donat, l' hi f.l i l' ayre.
Per tú tot s' acabat. Mes nó. menteixo;
puig que desd' eix moment per tú comensa
lo do sa eternitat de pau y dixa
que 's gosa soterrat dintre la fossa...
tenint sempre ben lluny la farsa humana.

JOSEPH M.ª FELIU,

ESBARJO

Ayre de flors avuy per tot s lena
y veig mes pur lo blau del infinit,
tot es mes bell que 'ls altres jorns; la pena
ha deixat de reynar en mon esprit
qu' avuy ella m' ha escrit.

—

Enge'osits mos ulls la carta miran
com mirarian lo mes rich tresor,
sas ratlas totas tant d' amor respiran
que un cel fan d' aquest mon per lo meu cor,
¡qu' es dols lo teu amor!

—

Me parla de records, y d' anyoransas
pe 'ls jorns de goig que junts varem passar
de músicas y flors, y d' esperansas
en un dixós y benhaurat demá...
¡quan tarda en arribá!

—

Me parla de sospirs, de visions bellas
d' aromas finas y de suaus pe ons
del tendrivol piular de las aucellas
qu' enamoradas van fent saltirons
pe 'ls febles branquillons...

—

Y ho diu tot tan bonich, ab tal dolsura,
que hi ve g en cada mot, un pá de mel;
per' xó dich qu' aquest mon, ans tot tristura
avuy es pera mi, de dixa un cel.

A. PINÓS

UN CASAMENT Á LA XINA

La nuvia acompanyada d' una numerosa comitiva es portada en una llitera tancada ab clau. Lo parent mes próxim de la nuvia es l' encarregat d' entregar al nuvi, en lo moment oportú, la clau de la llitera.

QUI ESPERA 'S DESESPERA

Esperant bauls.

Esperant á qui no vé

Esperant al caloyo

Esperant lo relevo

Curiositats

Aquell problema peliagut

Nos referim al publicat en lo número 620, y tenim de manifestar que gracias á una distracció d' un dels nostres caixistas, qu' está enamorat, aparesquè equivocada la solució al primer dels dos procediments, inserta en nostre número anterior.

Dit caixista va menjarse la friolera de dos operacións.

La soluciò verdadera es la que segueix:

Procediment llarch empleat per la pagesa

Ab la llet del pot grós, s' ompla 'l petit; la llet que aquet conté s' aboca al mitjá; torna á omplirse lo pot petit ab lo gros; s' ompla lo mitjá ab lo petit, y quedan dos porrons en lo gros, pié 'l mitjá y un porró en lo petit; luego s' aboca 'l mitjá al gros; lo petit al mitjá, lo gros al petit; y 'l petit al mitjá, y quedan quatre porrons de llet en lo pot gros y quatre en lo mitjá, després d' haver practicat vuyt operacións.

Devem manifestar també, que després d' haver entrat en máquina lo número passat, nos remeteren solucions al esmentat problema, los senyors, don Rafel Font, de Barcelona (Gracia); don Joseph Torras, de Llinás; don Bartomeu Aulina, de Olot; y don Miquel Bosch, de Tarrassa; havent sols lo primer de dits senyors enviat una solucio adaptada al enunciat del problema.

Per lo tant, l' indicat don Rafel Font, fará 'l favor de senyalarnos son domicili, y tindrém lo gust de servirli gratuitament un trimestre de suscripció al nostre periódich.

Decapitats que reclaman son cap

Aquest es lo títul d' una de las láminas que publiquém en lo present número.

Com podrán veure nostres favoreixedors, hi ha en dita lámina varios caps separats dels cossos respectius, y estém disposats á otorgar igual gracia que al endevinayre del *problema peliagut* al primer que 'ns remeti la indicada lámina posant cada cap al tronch que li perteneixi.

La operació es entretinguda y sobre tot humanitaria.

Creyém qu' ab un poch de goma y una mica de paciencia, no es cosa dificil tornar aquets caps dispersos á sos verdaders duenyos.

Desitjèm bon acert als nostres favoreixedors.

*
* *

D' alcaldadas, qui mes qui menos, n' ha sentit comptar pe 'l pare y per la mare; pero pocas son tan grossas com las realisadas per l' alcalde d' un poblet d' Espanya.

La mania d' aquest arcalde consistía en posar á tot arreu lletreros significatius.

A casa seva 's llegía en cada habitació:

«Sala en que 'l senyor alcalde s' afayta.

«Sala en que me j. 'l senyor alcalde»

«Arcoba en que 'l senyor alcalde dorm»

A la porta de casa seva hi havia un banch, en lo que va manar posar aquesta inscripció: «Banch per' sentarse.»

A la entrada d' un pont: «Pont per' passar lo riu»

No era menos xistosa la inscripció que hi havia en un camp de sa propietat, qu' ab lletras de mangra deya: «Está prohibit passar per aquí als animals, escepció feta del arcalde y la seva dona.»

Aquet mateix, fou qui discutint ab l' Ajuntament respecte de las funcións qu' havian de celebrarse ab motiu de ser la festa major del poble, digué:

«Si 's parla d' iluminacións y de fochs artificials, soch l' últim en apoyarlos; pero si 's tracta de corridas de burros, soch lo primer.»

*
* *

Lo colmo de l' adquisivitat:

Se compta d' un subjecte qu' havent sigut ferit d' un tiro ab bala, no va denunciar al agressor pera poguerse queJar ab lo projectil.

*
* *

¿Qui es lo personatje que va neixe primer que son pare, va casarse ab sa mare, va matar la quarta part del mon y fou enterrat en las entranyas de la seva avia?

Segons nos participa un fulano qu' ho sab tot y algunas cosas mes, aquet personatje es Caín.

Efectivament no havent nascut Adam, Caín va neixe primer que son pare; no sabentse que tinguès germanas, y havent mort son germá Abel, lo natural es que 's casès ab sa mare; havent assessinat al esmentat Abel va matar la quarta part del mon, per que hi havía solzament quatre personas; y sent Adam fill de la terra y pare de Caín, la terra, ahont fou aquest enterrat, era la seva avia.

*
* *

¡Per bebedors los habitants de Sant Petersburg!

A pesar de que sa població no arriva á un millò d' ánimas, son tan aficionadas al mam que 's beuhen diariament 10.000 ampollas de ví, mes de dos millons de porrons de cervesa y 1.600.000 vasos d' un licor espirituós conegut ab lo nom de boki

Com se veu, de ví 'n colan poch, pero 'n cambi 'ls correspón per barba mes de dos porrons de cervesa y mes d' un vas y mitj del esmentat *boki*, que l' *abokan* qu' es un contento.

*
* *

Lo menjar del Sultán de Turquía lo guisa un cuyner sol en utensilis de plata, y després de cuyt y preparat, 'l tapa y 'l sella. Un cop lo menjar á taula un ministre—una especie de Dito d' allá—á qui podríam anomenar lo *Tasta-olletas*, trenca 'l sello y menja una cullerada de cada plat avants que 'l Sultán.

Aqueixa costúm se deu á la por que té 'l Sultán, de morir envenenat.

¡Es impossible que ab tals temors fassi bonas digestións!

Nosaltres fèm uns lleugerissims ápats, guisats en ollas de terrissa, pero som mes felissos que 'l Sultán, perqué atenentnos a lo que diu 'l ditxo, menjém poch y pahim bé.

POT-POURRI

A la ciutat de Pekin,
han fet los boxers gran festa
tallant centenars de caps,
escapsant milers de testas,
tant de xinos convertits
y de xinetas conversas,
cóm d' europeus cabelluts
y de blancas europeas...
En tot l' imperi xinesch
aquells dimonis ab trena,
han portat à sanch y á foch
la pobre gent d' a tras terras
que havía creat allí
nous enginys, novas riquesas.
A horas d' ara encare a gúns
—y entre ells nostre gran Silvela—
dupten de la certitut
d' eixa noticia funesta
y creuhen s' han respectat
las legacións europeas.
Encare que fos aixís
(cosa difícil de creure
perque 'ls tals embaixadors,
ab los dias que 's remenan,
ja haurían dat fé de vida
de qualsevulga manera)
encare que fos aixís,
¿no 's sab ja com cosa certa
que 'ls xinos han tallat caps
déls extrangers á centenas?...
Donchs, si es aixis, no ve pas
d' un ministre ni d' un rengle.
Los boxers han fet horrors
ab la colonia extrangera
y obrarán molt santament
si s' uneixen las potencias,
y 'ls pagan si fa no fa
ab la mateixa moneda.
Ab aixó ¡*duro* als xinets
y vinga un bon tip de llenya!
¡Tant de bó aqui 's fes igual
ab tots los que gastan *trena*,
que venen á sé 'ls *boxérs*
d' aquesta infelissa terra!

—

Gracias al embaixador
qu' Espanya *gasta* à Paris,
hem adquirit territoris
nomenats del Riu Muní,
situats al á al mitx de l' Africa
ahont Jesús doná 'ls tres crits
y en una costa tan árida
y un clima tan incivil
qu' al ó, mes que una colonia
te de ser un cementir....
La extensió es molt gran, inmensa,
pero allí no hi ha cultius
ni corrents d' aygua, ni pobles,
ni vegetació ni .. 'ls mils
y está posat sota 'ls trópichs
de modo que hi fa un caliu
que *allló* es mes un Riu Infern
que no pas un Riu Muni
També Riu d' Or l' anomenan
à causa d' algún tranquil,
perque d' or, no n' hi ha ni sombras,
ni ningú jamay n' ha vist...
Quatre monos bruts y pobres
son los que habitan allí,
comerciant ab bat de moro
sorra per lastre y marfils....
Aquesta es la gran colonia,
que l' embaixadó à Paris,
ha lograt ab molta táctica
després d' un pet molt antich.
Per ara *Riu d' Or* ja 'ns costa
lo marquesat del Muní,
y en los presupostos próxims
'ns contarán un sentit
perque es necessari inclourehi
per colonitzá aquell país
assignacions, canonjías,
nóminas y gastos mil
que compensin als *Xupópters*
qu' han fet lo cau à Madrit,
de la pérdua de 'ls terrenos
antillans, y fi ipins
Aixó y 'l titul de marras
y guerras pe 'l povernir
serán los fruyts de la nova
colonia del Riu Muní

—

Diu qu' ara vindrá en *Golfin*
ó siga un *golfo* petit,
ó be siga un trinxerayre
segons los termes d' aquí,
Lo qual porta per objecte
ficarse á la Casa Grau
y furatrjar los comptes
per veure si en regla están
Lo resultat mes probable
que dará aquesta inspecció,
será que 'l nostre Cabildo
haurá rebut del *carpó*,
Puig si en Dario no ho arregla
ó bé en Silvela hi consent,
s' haurán acabat los *lios*
dintre aquest Ajuntament
Pro de pès, 'n vindrá un altre,
que será cent cops pijor,
y s' omplirán uns quants tipos
qu' estan buyts del pahidor,
Y á la fi ab tantas trifulgas,
lo ciutat sufrirá 'l jou
d' una turba de parássits
que, entrant de cap y de nou,
y portant fam atrassada
tot anirà de recó
y.. aquets serán los miracles,
qu' haurá fet la *seleccio*.

. . . . . .

Pe 'l cas que 'l Golfin de *marras*
suspengués l' Ajuntament
y al buscar qui 'l substituheixi
's trobés que no hè gent,
Li recomano la *torra*
que al carrer d' *Amalia* 's veu
¡*Regiradors* perfumissims,
allí n' hi ha un bé de Deu!

M. RIUSECH

À UNA P...

Paca porca; poca-pena;
esperpento; presumida;
pastanaga comprimida,
de pellingos sempre plena.
Portas polvos y pomadas
per passar per primorosa
sent la raspa mes rasposa
y que reb mes patacadas.
Mes perita que cap tap
¡punyeta! tu prou t' esplicas,
pero quan parlas m' empipas,
y 'm repugnas com un nap.
Perque tens el cap pelat
portas perruca ¡pendó!
per xó m' apars un capó
sense plumas y pelat;
puig la perruca no 't tapa
'l tupí ple de pardals.
Son tas dents com uns parpals;
mala popa, y grossa grapa.
Per papers de comprimaria
no tens preu; per trapessera,
poch persona; putinera;
repelosa y perdularia
prou t' emportas el palmó.
Mes si 't pensas fe pa l'
an als pinxos de per 'qui...
prou patirás de carpó.
Perque prenenteho á la fresca
y empolvante sens repós,
no podrás pas trotà espós.
¡Paca, piea poch, la pesca!

LLUIS G. SALVADOR.

LA TOMASA

XINESCAS

per J. LLOPART

El mandarí Fo-Til-la

Tam-Tam capellá xino.

L' arquer Fa-Shang

Un pistolo de Pekin

El general Xim-Xim

L' emperador Sit-Han-Kan-Tan-Yot-Kink-Son

El Pelaez de Canton

El polisson Kica-Thing

En Vilaseca xino

Chung-Heu-Marra -Mheu

Ning-Ning barbé imperial

A...

Se que corra per la vila
y n' hi han molts que 'n fan cas
que: vo guent jo ab tu casarme,
he fet demanar ta má
y he obtingut per resposta
una pota colossal.
Com sabs bé això es tot mentida;
ja que no pot ser vritat,
quan en ocasions distintas,
parlante de un modo franch,
t' he dit ab bonas paraulas
qu' está molt lluny del meu cap
el pretendret per esposa
ab tot y agradarme tant
ta carona moreneta,
ton cosset esculptural,
ton salero y ton...—(be, vaja!:
mes val que ho deixém estar,
perque son cosas aquestas
que 'l dirlas no gens m' escau;)
puig si lo expressat m' agrada,
en cambi no 'm xoca pas
ton genit insguantable,
ton caracter tan estrany,
ta historia algo nuvolosa
y, molt en particular,
las personas dels teus pares
que no arrivan pas á tals
y que tenen d' esser sogres
d' aquell qu' ab tú 's casará,
à qui, ab tot y no coneixel
ja 'l planyo per endevant,
donchs al entrá à casa teva
viurà entre una Trinitat
composta d' un Lucifer
un Luzbel y un Satanás.

GRATACÓS

¿Que 'ls hi sembla?

Martinez Campos; Sagasta;
Silvela, Duch de Te uan;
Gasset; Romero Robledo;
Duch d Almodovar; Pidal;
Garcia Alix; Po avieja;
More ; Pianas y C-sals;
Dato; Marques de Vadillo;
Toreno; Duran y Bas;
Weyler; Pando; Villaverde;
Canalejas; Nocedal;
Lopez Dominguez; Gamazo;
Giron; Sanchez Roman;
Sanchez Guerra; Romanones;
Mauro, Marques d' Aguilar
de Campó ; Duch de Tamames;
Montero Rios; Maluix;
Aguilera; Cas ellanos;
y l' Allende Salazar,
(el nou ministre d' hisenda)
y mil altres diputats
ex-ministres y ministres
quins noms no puch recordar
perque á n' aques.a nació
de ganduls y xarlatans
fan mes número 'ls polítichs
que las personas formals,
si 'm fos posible á mi 'l ferho
com fa temps ho tinch pensat,
els enviava à Paris
á la Fira Universal.
Y allí al costat dels gitanos
que per cert ni ha bastants,
y entre mitj de las flamencas
que son especialitats
qu' Espanya envia al Certámen,
els posava,en pedestals
y un rétol de pam y mitj
que digués á: «Ciutadans;
qui vulgui d' aquets parássits.
que ho digui; 's donan de franch».

L. G SALVADOR

TEATROS

NOVETATS

A la *francesa* s' ha despedit la companyia italiana, sens dupte per haver vist que no estavam pera presenciar aquell *triumfo del Cristianisme* puig que la majoria de dias, estigué lo teatro molt poch concorregut.

GRAN-VIA

Ab una company'a cómich dramática que dirigida per lo Sr. Bolumar y una numerosa secció coreográfica qual frente hi figura la celebrada batllarina Sra. Monroc, dissapte pensa obrir sas portas aquet teatro, proposantse explotar grans obras de mágica.

CATALUNYA (Eldorado)

Lo sol anunci de posarse una obra nova del celebrat dramaturg Sr. Echegaray (Joseph) fou motiu de que en la nit del estreno del drama en questió *El loco Dios*, se vejés en lo teatro la plana major de nostres literats y autors.

Com en totas las obras de tan eminent autor, hi han pensaments á dojo, está escrita ab prosa correcta y galana pero lo fondo de la mateixa á la part que sumament atrevit, es de argument bastant convencional y desarrollo extraordinari.

Com á forsa dramatica, es de las de mes empenta del repertori del Sr. Echegaray, pero un cop descansadas las facultats mentals del expectador, se veu massa inverossimil.

En la execucio hi feren primors la Sra. Guerrero y lo Sr. Diaz de Mendoza: que es ab los artistas ab que hi descansa tota la obra.

Dimars se posá *La hija del mar* obra de Guimerá, y que per haver sigut primer estrenada en castellá que en nostre llengua regional, fa duptarse quina es la obra original.

Vistas ab las dugas lenguas, debém confessar que 'ns agrada mes la que ab lo títul de *La filla del mar* s' estrená en la temporada passada en nostre eatro Romea.

En la obra castellana, tot lo primer acte se fá monótono, lo según no interessa lo suficient y en lo desenllás de la obra hi ha unas puerilitats tan grans que fa duptarse que sian fillas del estre del Sr. Guimerá.

La execució que hi dona la troupe *Guerrero*, resulta molt deficient. No es aquet género d' obras lo seu fort, y creyem que 's ridiculisa en gran manera al posarlas en escena.

TIVOLI

Dilluns passat la companyia lírica valenciana dels Srs. Talavera y valls, feu lo despido, haventse prodigat als artistas de la mateixa. mostras evidents de gran simpatia.

Pera dissapte s' anuncia una nova companyia també de sarsuela que dirigida per lo Sr. Gil, ne forman part artista tan apreciables com las Sras. Millanes, (Lola) Benitez y Martí, formant part del sexo fort alguns dels que han sigut mes apreciats de nostre publich en la passada company a.

UN CÓMICH RETIRAT.

QUENTO ÍNFANTIL

Campanadas

Ja está nombrada la Comissió provincial barcelonina de próxim Congrés Hispano-Americá.

¿Eh quina llista més llarga de noms? Com que 's tracta de regenerar *nada menos* la rassa llatina entre abdós mons y de recuperar lo perdut, ja podéu contar si 'ls comissionats serán gent d' upa per més que molts d' ells no ho semblin y gent d' empenta y de volada.

De volada sobre tot com 'n Russiñol y 'n Passarell.

Nosaltres hi tenim tanta confiansa y n' esperém tant grans resultats d' aqueix Congrés Hispano-Americá, que 'ns atrevim á assegurar pe 'l prompte, lo desarrollo en grau superlatiu del art culinari durant tot lo temps que duri y l' aument de relacions (de sobretaula) entre la Espanya de la gana y l' América afamada.

Perque 'ls principals temas de discussió anirán acompanyats del seu corresponent *menú*.

¡Com tots 'ls Congressos y Asambleas d' aqueixa naturalesa!

'Ls camálichs qu' ofereixen sos serveys al públich en la Estació del ferrocarril de Fransa varen acudir días endarrera al senyor Gobernador civil en contra dels de l' *ordre* pe 'l seu modo de matar pussas, quan tractan de privar l' exercici dels drets individuals á tot bitxo vivent, pe 'l prurito de *prestar servicio*.

Algo de rahó devían tenir aquells funcionaris de la corda, quan dita autoritat obrí expedient contra 'ls funcionaris de la tranca que...

¡Cada día son més impopulars!

¡¡Ni poden lligar ab 'ls camálichs!!

Estém salvats.

Ha donat excelent resultat la proba oficial d' un aparato de seguretat pera evitar los accidents á que pot donar lloch lo trencarse tant sovint 'ls cables dels tranvías eléctrichs.

Estém salvats... si 'ls posan en práctica aqueixos providencials aparatos.

Per lo mateix que... no 'ls posarán fins que al inventor del aparato de seguritat li hagi caygut al cap un alamore.

Qüe es lo més segú.

Acabo de llegir en el *diario de la noche* que ahir va fer tanta calor.

Es lo dupte que jo tenía; perque

ja m' ho semblava
que 'l Sol picava.

No vaig ficsarme ab 'ls graus perque á casa no hi há cap militar; pero vaig ficsarme ab la suor del coll de la camisa, y, quan hasta 'ls colls de camisa suan, es lo colmo.

¡Es molt graciós que 'ls *diarios de la noche* siguin ,ls que fassin sabernos si realment ha fet xafogor durant el día ó no!

Com que un no se 'n adona encara que s' ofegui...

¡Aqueixas *perretes* y aqueixos *quinzets* que 'n fan dir de tonterías!

A propósit de la temperatura:

«*Hoy contraerán matrimonio en esta ciudad los señores siguientes...*»

Sempre que llegeixo aixó, are com are, en lo temps d' escalfa que atravessém, planyo á tots 'ls nuvis; perque, diferent dels que hi estém fets á haver de dormir ab companyía per forsa.

Lo dormirhi per gust es lo sacrifici més heróich que pot fer qualsevol mortal que vagi sol y s' emboliqui.

Se necesita un temperament molt atemperat á la temperatura reynant, per entrar al nostre gremi dins d' aquet mes desafiant de barra á barra l' adagi:

Pe 'l Juliol...

Es tant propi lo pendre estat en la estació que passém... com las figas al Agost.

Ja está dit tot.

Lo número extraordinari d' adhesions rebudas en lo Circol Silvelista, ab motiu de la publicació del missatje dirigit per la Directiva al senyor Silvela, revela una de las dugas cosas següents:

O que 'ls adherits á n' en Silvela son uns neulas tots plegats;

O que 'n Silvela se 'ls rifa á tots junts.

Aixó últim es lo més probable, perque lo primer es lo més lógich.

Neula es sinónim de silvelista.

S' assegura que tots 'ls ministres trevallan de ferm en la confecció dels próxims pressupostos dels seus departaments respectius.

Ho creyém encare que no 'ns ho jurin.

Tot lo que fá olor de pressupost ha despertat sempre las energías y la activitat dels nostres gobernants.

Lo pressupost ministerial es lo carbó que fá bullir l' olla.

Fins que trayentla del foch 's quedi ab nansas als dits la situació.

Bé massa que tarda.

¿En qué quedém?

¿Els varen pelar ó no 'ls varen pelar als extrangers allá á la Xina?

¡Pobra gent! Hém fet anar tant en renou sas vidas y miracles que, si per sort encare viuhen y llegeixen tots 'ls telegramas que han circulat matantlos y resucitantlos, 's morirán de fástich.

'S veu que Shangay es lo centro exportador de *garrofas* més important del mon.

Y l' agencia telegráfica de Londres un criadero de *guatllas* tant acreditat com qualsevulga dels Estats-Units.

Aqueixos corresponsals telegráfichs dels periódichs-llensols enganyan com á xinos á tots 'ls lectors del Univers.

Tenint un Marqués per Director general de Comunicacions un Compte per Gobernador de la *Cuadra*, dich, de la *Cort*, y un Duch per Batlle de la Vila de fer l' *os*, la Espanya torna á ser lo país de la noblesa

Y de la sang blava.

Lo trinnvirat Toreno-Portago-Mauro es un *dato* eloqüent de que la regeneració ibérica es un fet.

Si la Historia no arriva á parlar d' aqueixos tres personatjes (que no 'n parlará), mereixerá 'l despreci de tots 'ls madrilenyos.

¡Pas als pinxos guarda-espatllas del de la *daga*!

Lo tristement famós *Heraldo* de la Castella degenerada, torna á doná 'l crít d' alerta á la Patria... castellana ab motiu de las ovacions que arreplega l' «Orfeó Catalá» á tot arréu ahont se presenta.

L' entussiasme que despertá á Reus últimament lo té preocupadíssim, perque es senyal que la integritat nacional torna á está en perill, segons ell.

Que desbarri un periodiquet ó un *papelito* de provincia no fora d' estranyar tenint en compte que la *sábia ilustración* está centralisa'a al Manzanares, pero que raciocini ab 'ls peus *el periódico de más circulación*, ens acaba de convencer que la mateixa catalanofobia li ha girat 'l cervell.

¡Que té que veure l' Art ab aqueixas miseriasl

La primera institució coral d' Espanya honra á la Patria ab sos cants, tant com la deshonran 'ls brams de sos enemichs envejosos de la seva gloria.

He dicho.

—

Eureka: toquéu las campanas.

Lo gran Machaquito y l' idem Lagartijo, segons contan las crónicas, pendrán l' alternativa lo próxim Septembre, si no plou.

Están invitats á tant solemníssim acte l' inmens Califa de Córdoba y 'l sublim Rafael: 'ls dos principals culpables del pervertiment moral de las costums nostras durant aquet fi de sigle.

L' espectacle nacional contará ab dos cómplices més de la mort alevosa de la moralitat espanyola.

Y ab dugas *coletas* més.

—

Ja no es cap *Corcova* 'l bugadera que envía 'l Gobern per treure 'ls drapets al sol á nostra administració municipal passada per aygua.

Are es un *Golfin.*

Es dir, un *golfo* disminuit; com si diguéssim un petit trinxerayre.

Gente con gente, que deya aquell.

Entre *golfos* no 's pert rés.

—

Diálech arreplegat al mirador de la *Deliciosa*:

—¿Per qué 'n diuhen taparrabos, papá, d' aquells devantalets que portan vostés per' banyarse?

—Perque 'ls papás que portan aquí á las nenas, no tenen modos ni vergonya, com jo mateix,

—

La temperatura can-i-cul-ar que disfrutém produheix 'ls seus efectes *gaditans* á la Plassa de Catalunya.

A la quenta, en un dels llochs més *reservats* d' aquell Desert de Sahara, ó *Saharassa*, un *Xanxes* sorprengué l' altra nit á dos *esquenas* que 's protegían mútuament á lo *ribat*, fent cas omís per complert de la igualtat de sexos.

Veurers esguerrat 'l marro á lo millor de la funció sodomita, 'l de Sodoma... ¡camas ajudéume, cordantse las calsas!; pró 'l de Gomorra, considerantse insultat y cohibit en l' exercici pe 'l retrocés dels drets individuals, las vá tenir molt tiessas ab lo súbdit de 'n Vilaseca, que no las tenía totas ab las mans al darrera desde 'l principi de la escena.

Per fi, 'l de Gomorra, ápesar de negar que li haguessin alsat la camisa, se n' hagué d' aná á pendre un bany d' assiento als calabossos del Jutjat.

D' apellido 's diu *Rubinat;* nom ben inútil per ell; puig s' assegura que es un enemich acérrim de las purgas y un partidari furiós de las lavativas á peu dret.

—

Aquell *puri* de Manresa que li va passar aquell cás com un cabás á la Barceloneta, haurá quedat ben desenganyat de la marinada que per aquí corre.

¡Ah! ¿No saben lo que li va passar?

Pues; l' home, per contemplar la gran bassa d' aygua de la mar vella, se n' aná tot xano xano cap al barri de la pesca, y al passar pe 'l carré de Sant Ramón li varen fer 'l *psit-psit* de rúbrica dugas *Venus* de pela y sis regatejant una mica. No 'n va fer cás 'l jayo Ellas ¿qué te 'n fan? Li prenen la catxutxa y l' pobre home després de bregar una bona estona va conseguir recobrarla y se 'n aná satisfet d' haver sortit victoriós del *lance.*

Al cap d' un rato que li havía ocurregut l' aventura ab aquellas sí fides deixeblas de *Caco*, y quan ja las havía deixat, s' adoná que li faltavan del butxacó del jech tots 'ls billets de Banch que duya, que ningú ho hauría dit may.

Corre d' aquí, corre d' allá, buscant un municipal, y al cap de mitj quart y set minuts se trobá un que feya 'l calé: li denuncia 'l fet: se 'n van al colomar ahont s' havían ficat las *palomas*, y, com que eran *mensajeras*, ja havían vólat. No mes varen aixarpar á una miloca desentesa que va aná á fer niu al Passeig de San Joan.

En quant al paradero dels billets, 's troban,
segons noticia trasmesa,
entre Tots Sants y Manresa.

*
* *

Y la seguritat individual
no s' refia de cap municipal.

—

S' ha establert en aquesta ciutat una societat, al objecte exclussiu d' arreglar Companyías líricas y dramáticas, contractas d' artistas de tot género y formacions d' orquestas, dedicantse especialment á proporcionar cantadoras y artistas pera 'ls cafés-concerts.

La societat de referencia porta 'l nom de Trullás y Tudury; y, atesa la competencia en assumptos teatrals, del senyor Trullás, antich y acreditat actor, no duptém que las Companyías y Empresas de teatro solicitarán 'ls seus favors, ab la seguritat de que quedarán complascudas á la mida de sos desitjos.

—

Havém rebut la revista mensual «Boletín de la Biblioteca-Museo Balaguer».

Queda establert lo cambi.

—

Ara que la calor está poch menos que asfixiantnos, oportú es fer present á nostres llegidors qu' á Catalunya hi ha llochs ahont no 's coneix l' istiu.

Tots los qu' agafan la maleta y s' en van á la Vall de Ribas, tenint bon caydado d' hostatjarse en l' establiment balneari de don Tomás Montagut, se poden riure dels que están exposats als ardors d' un sol liquidador.

En l' esmentat establiment, se logra la curació d' una infinitat de malaltías.

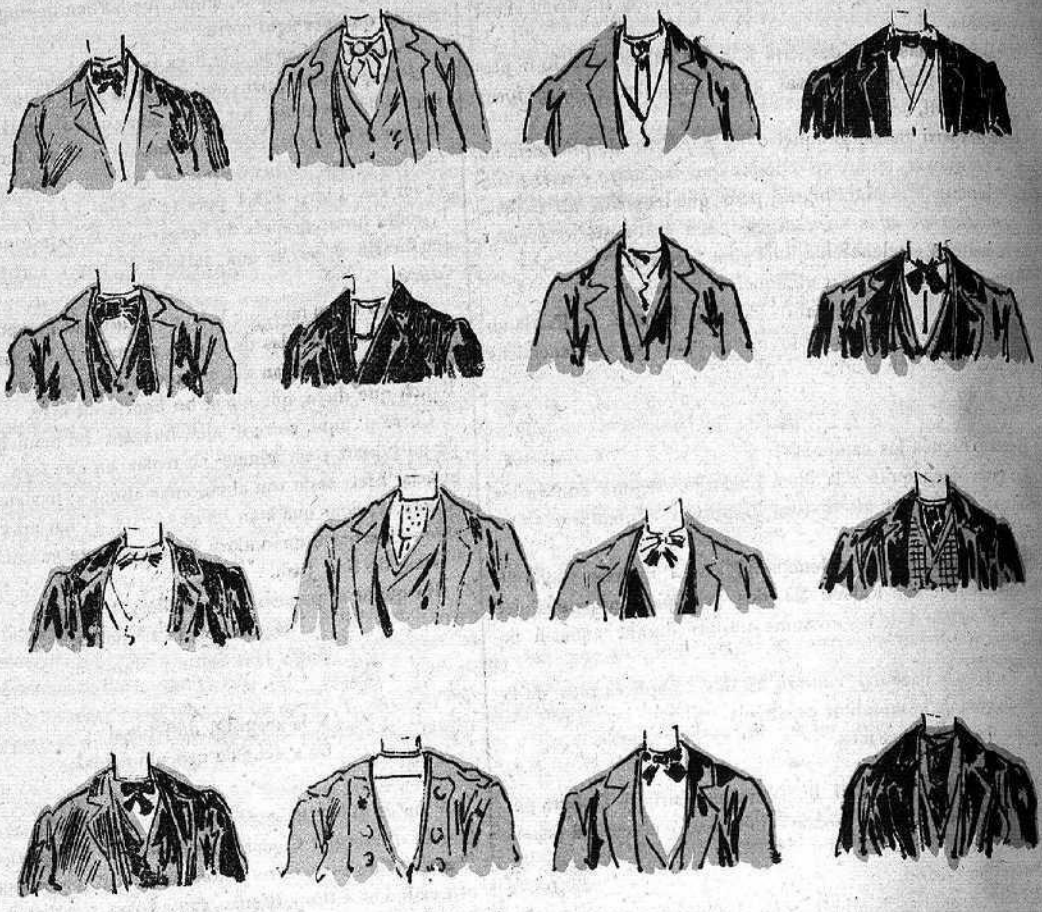
Val la pena d' arrivarshi.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 28 del pasat mes)

J. Matas: No m' agrada pron; Lluís G. Salvador: Anirá; Gratacós: Id.; Joseph María Feliu: Id.

PROBLEMA INTRINCAT

DECAPITATS QUE RECLAMAN SON CAP (La solució en lo número próxim.)
(Vegis la corresponent esplicació en la nostra SECCIÓ DE CURIOSITATS)

